

Ovdje je zavladao mir

Rad medicinskih sestara i tehničara Opće bolnice Šibenik u ratnim uvjetima započeo je 16. rujna 1991. godine. Mjesecima prije mogla su se naslućivati događanja koja će slijediti, pa su, sukladno tome, izvršene određene pripreme za rad bolnice u ratnim uvjetima. U skladu s tim formira se Krizni štab tadašnjeg Medicinskog centra Šibenik. Po točno utvrđenim zadacima i prioritetima znali smo što moramo raditi glede zbrinjavanja bolesnih i ranjenih, opskrbe hrane, lijekova, sanitetskog materijala, kao i ostalih važnih čimbenika u uvjetima ratnog stanja.

Bitne odredbe Kriznog štaba vezane za organizaciju zdravstvene zaštite podijeljene su u dvije skupine:

1. Organizacija primarne zdravstvene zaštite

- Za vrijeme trajanja opće opasnosti za sva gradska i prigradska područja organizira se u dobro zaštićenim prostorima neprekidno 24-satna zdravstvena skrb
- U istim prostorima organizira se i stomatološka zdravstvena djelatnost neprekidno 24 sata za sve hitne slučajeve
- Neraspoređeni dio timova priključuje se timovima hitne medicinske pomoći i na ispomoć hitnom kirurškom prijemu

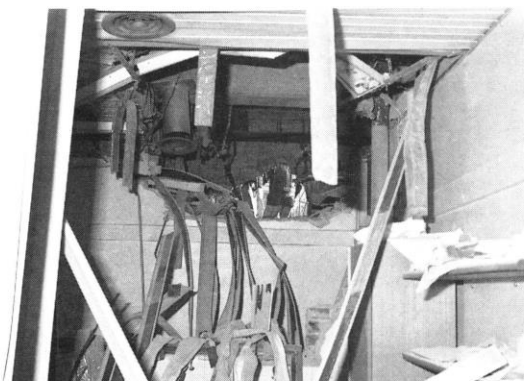
2. Bitne odredbe organizacije stacionarnog dijela

- Skraćuje se broj B. O. dana za sve bolesnike i odgađaju se svi hladni programi
- Utvrđuje se broj raspoloživih bolničkih kreveta u podrumskim prostorima
- Utvrđuju se prioriteti i putevi evakuacije bolesnika u unaprijed utvrđenim prostorima
- Pojačavaju se kirurški timovi sa zdravstvenim djelatnicima sa drugih manje opterećenih odjela
- Prelazi se sa 8-satnog na 24-satno radno vrijeme zbog zaštite djelatnika pri dolasku na posao
- Stalno se obnavljaju zalihe lijekova, hrane, sanitetskog materijala i svih ostalih potrepština

Sedam dana "Rujanskog rata" donijela su nova iskustva, analizirali su se postupci, korigirali propusti i to nam je u mnogome pomoglo u slijedećim godinama rata koje su uslijedile. Kao što je svima poznato sam grad Šibenik, pa tako i naša ustanova, u puno su navrata granatirani što je rezultiralo evakuacijom velikog dijela bolničkih odjela izvan grada. U podrumskim prostorijama bolnice ostaju raditi najelementarniji odjeli i to: Kirurgija, JIL, Hitni kirurški i anesteziološki prijem, Hitna medicinska pomoć, te najnužnije popratne službe (Transfuzija krvi, Centralni laboratorij, Tehnička služba i ostali). U prigradskim naseljima su smješteni ostali odjeli, a sukladno tome na sigurnom i zaštićenom mjestu formira se rezervni kirurški odjel kompletno opremljen za prihvatanje ranjenika.

Punih 6 mjeseci zdravstvenu zaštitu pružali smo na tri različite lokacije što je zahtijevalo dodatni napor i novu reorganizaciju zdravstvene službe. Važno je napomenuti da smo u sve ove 4 ratne godine imali izvrsnu suradnju sa svim djelatnicima ove bolnice. Nije zabilježen nijedan izostanak s radnog mjesta (bez obzira na uvjete), ostali su neiskorišteni mnogi godišnji odmori, a za radno vrijeme se nije pitalo. Opskrbili smo veliki broj ranjenih pripadnika HV, te veliki broj civila stradalnika Domovinskog rata i pružili zdravstvenu zaštitu tisućama izbjeglih i prognanih osoba.

Posljednje mjeseci relativnog mira prekinuo je zvuk sirene iz Centra za obavješćivanje 4. kolovoza 1995. u 5 sati. U 5,20 svi potrebni djelatnici Opće bolnice bili su na svojim radnim mjestima. Po već ustaljenom načina rada, evakuirana su ponajprije djeca i roditelji, a zatim i svi ostali bolesnici u već otprilike poznate prostore. Po tko zna koji put sklanjali smo svoje pacijente pitajući se koliko će sve skupa trajati. Petog kolovoza u poslijepodnevnom satima, obavljajući svoje dužnosti, dočekali smo s nevjericom i oduševljenjem prestanak neposredne ratne opasnosti za grad Šibenik. Kratki predah za slavlje i pokoj suzu radosnicu završio je ubrzo jer smo istu večer odlučili da sve bolesnike i ranjenih iz zbjeglih i zagušljivih podrumskih prostorija vratimo na svoje odjele. Završavajući ovaj zadnji ratni izvještaj koristim priliku da uputim riječi zahvalnosti svim donatorima i svim zdravstvenim djelatnicima širom Hrvatske. Posebnu zahvalnost

Ožujak '93.: "Raketirana sjeverna strana novosagrađene zgrade poliklinike M.C. Šibenik

Ožujak '93.: "Raketirana sjeverna strana Upravne zgrade M.C. Šibenik

upućujem Ravnateljstvu KBC Split i sestri Mariji Županović čiju smo podršku i potporu imali sve ove ratne godine. Ovom tekstu prilažemo nekoliko grafikona i tabela obrađenih podataka o stradalim civilima tijekom Domovinskog rata, koji su dio diplomskog rada apsolvence više medicinske škole u Rijeci, medicinske sestre Dajane Blažević.

**Glavna sestra Opće bolnice Šibenik:
Katja Desabota, VMS
(Dajana Blažević)**

Tablica 1: Civilni stradalnici domovinskog rata obrađeni u M.C. Šibenik u razdoblju 1991 - 1994 god.

Godina	Ranjeni	Mrtvi	Ukupno
1991	110	36	146
1992	21	12	33
1993	70	28	98
1994	0	3	3
Ukupno:	201	79	280

Tablica 2: Civilni stradalnici domovinskog rata obrađeni u M.C. Šibenik u razdoblju 1991 - 1994 god. po spolu

Godina	Muškarci	Žene
1991	111	35
1992	24	9
1993	71	27
1994	2	1

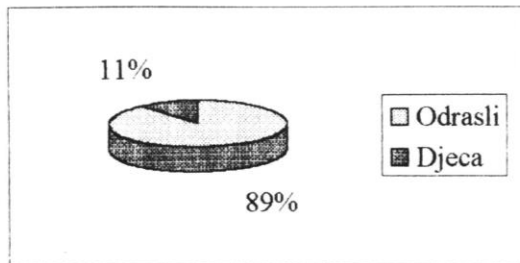
Tablica 3: Civilni stradalnici domovinskog rata obrađeni u M.C. Šibenik u razdoblju 1991 - 1994 god. s obzirom na dob

Dob	Broj	Postotak
> 80	8	2.86
70 - 79	16	5.71
60 - 69	24	8.57
50 - 59	47	16.79
40 - 49	37	13.21
30 - 39	47	16.79
18 - 29	39	13.93
< 18	30	10.71
Bez podataka	35	12.50
Ukupno:	280	100

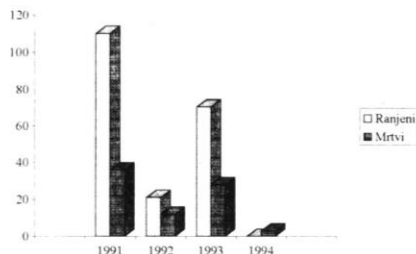
Tablica 4: Civilni stradalnici domovinskog rata obrađeni u M.C. Šibenik u razdoblju 1991 - 1994 god. - broj djece u odnosu na broj odraslih

Odrasli	Djeca
250	30

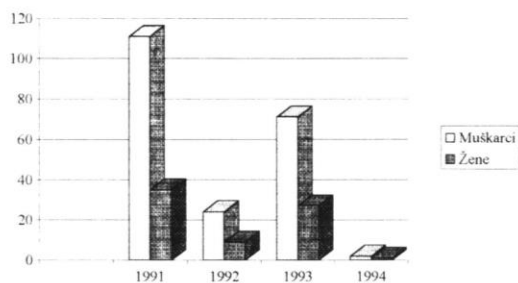
Grafički prikaz podataka

Grafički prikaz podataka

Grafički prikaz podataka

Tablica 5: Civilni stradalnici domovinskog rata obrađeni u M.C. Šibenik u razdoblju 1991 - 1994 god. - povrede po lokalizacijama

Lokalizacija	Ranjeni	Mrtvi	Ukupno
oko	6	1	7
extr.	101	3	104
glava	21	13	34
torax	6	10	16
abdomen	4	4	8
spolovilo	1	1	2
gluteus	4	0	4
vrat	1	2	3
Multiple	34	33	67
glava + vrat	2	1	3
glava + extr.	6	2	8
torax + extr.	8	2	10
abdomen + extr.	5	0	5
bez podataka	1	8	9
Ukupno:	200	80	280

Iz podataka se vidi da je najveći broj ozljeda ekstremiteta, bilo da su izdvojene ili s ozljedama nekih drugih dijelova tijela (abdomen, torax, glava). Često veoma teške ozljede otkrivaju bezobzirnost, brutalnost i svirepost napadača s jedne i veoma teško stradanje i patnje našeg hrvatskog pučanstva druge strane.

Tablica 6: Civilni stradalnici domovinskog rata obrađeni u M.C. Šibenik u razdoblju 1991 - 1994 god.

Obrada	Broj	Postotak
Hospitalizirano	97	48.5
Ambulantno	103	51.5
Ukupno:	200	100

Dugotrajan i mukotrpan rad zdravstvenih djelatnika rezultirao je bogatim iskustvom u njezi i liječenju ranjenika. Dužni smo mladim generacijama prenijeti naše spoznaje iako se iskreno nadamo da im nikada neće trebati.